

Kommunstyrelsens arbetsutskott

§70

Dnr KS 2023-905

Yttrande över remiss inför trafikförändringar i SL-trafiken 2023/2024 (T24)

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår:

Kommunstyrelsen beslutar att godkänna kommunstyrelsekontorets förslag till yttrande som sitt eget och överlämnar det till Trafikförvaltningen.

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar för egen del att uppdra åt kommunstyrelsekontoret att göra erforderliga redaktionella ändringar.

Sammanfattning av ärendet

Trafikförvaltningen har översänt förslag till trafikförändringar inför 2023/24. Trafikförvaltningen utarbetar varje år förslag till trafikförändringar i kollektivtrafikutbudet avseende nya linjer, linjestreckningar, turtäthet och trafikeringstid.

Totalt berörs en busslinje och två sjötrafiklinjer av föreslagna förändringar. Busslinje 676 förelås få ett glesare turutbud. För sjötrafiken föreslås en översyn av Bromskärs brygga som tidigare föreslagits att upphöra trafikeras vintertid och linje 31 Råfsnäs-Tjockö-Fejan föreslås få ökat turutbud.

Kommunstyrelsekontoret föreslår för kommunstyrelsen att efterfråga mer underlag för att ta ställning till turutbudet på busslinje 676 och positiv till utökat turutbud på sjötrafiklinje 31. Med yttrandet vill kommunstyrelsekontoret även framföra att det angeläget att påbörja utvärdera och vidta förändringar för anropsstyrd trafik och för servicelinjen i Norrtälje stad samt påbörja planering för en ny linje Norrtälje-Rimbo-Arlanda.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande Yttrande till Trafikförvaltningen gällande trafikförändringar i SL-trafiken 2023 2024

Bilaga 1 Utdrag från föreslagna trafikförändringar i SL-trafiken 2023-24

Bilaga 2 Yttrande till Trafikförvaltningen gällande trafikförändringar i SL-trafiken 2023-24

Beslutande sammanträde

Yrkanden

Robert Beronius (L) yrkar på att kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar för egen del att uppdra åt kommunstyrelsekontoret att göra erforderliga redaktionella ändringar.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om kommunstyrelsens arbetsutskott kan besluta i enlighet med kommunstyrelsekontorets tjänsteutlåtandes förslag, och finner att kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar i enlighet med förslaget.

Ordföranden frågar sedan om kommunstyrelsens arbetsutskott kan besluta i enlighet med Robert Beronius (L) yrkande, och finner att kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar i enlighet med förslaget.

Beslutet ska skickas till

Trafikförvaltningen

Avdelningschef, Stab- och planering

Trafikstrateg, Stab- och planering

Utvecklingsstrateg, Näringslivs- och etableringsavdelningen

Paragrafen är justerad

Planavdelningen

Handläggare Erik L'Estrade
Titel: Trafikstrateg
E-post: erik.lestrade@norrталje.se

Till
Kommunstyrelsens arbetsutskott

Yttrande till Trafikförvaltningen gällande trafikförändringar i SL-trafiken 2023/24

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår:

Kommunstyrelsen beslutar att godkänna kommunstyrelsekontorets förslag till yttrande som sitt eget och överlämnar det till Trafikförvaltningen

Sammanfattning av tjänsteutlåtandet

Trafikförvaltningen har översänt förslag till trafikförändringar inför 2023/24. Trafikförvaltningen utarbetar varje år förslag till trafikförändringar i kollektivtrafikutbudet avseende nya linjer, linjesträckningar, turtäthet och trafikeringstid.

Totalt berörs en busslinje och två sjötrafiklinjer av föreslagna förändringar. Busslinje 676 förelås få ett glesare turutbud. För sjötrafiken föreslås en översyn av Bromskärs brygga som tidigare föreslagits att upphöra trafikeras vintertid och linje 31 Råfsnäs-Tjockö-Fejan föreslås få ökat turutbud.

Kommunstyrelsekontoret föreslår för kommunstyrelsen att efterfråga mer underlag för att ta ställning till turutbudet på busslinje 676 och positiv till utökat turutbud på sjötrafiklinje 31. Med yttrandet vill kommunstyrelsekontoret även framföra att det angeläget att påbörja utvärdera och vidta förändringar för anropsstyrd trafik och för servicelinjen i Norrtälje stad samt påbörja planering för en ny linje Norrtälje-Rimbo-Arlanda.

Bakgrund

Trafikförvaltningen har översänt förslag till trafikförändringar inför 2023/24. Trafikförvaltningen utarbetar varje år förslag till trafikförändringar i kollektivtrafikutbudet avseende nya linjer, linjesträckningar, turtäthet och trafikeringstid. Trafikförvaltningens avsikt är att trafikförändringarna ska verkställas i december 2023 men avsteg från detta kan förekomma.

Koppling till gällande styrdokument

Översiktsplan 2040 anger inriktningen för kommunens bebyggelse- och trafikutveckling. Stockholm Nordosts vision 2040 anger förhållningssätt för sektorns prioriteringar för utvecklingen av infrastruktur och kollektivtrafik.

Lagkrav

Ej tillämpbar

Samberedning

Föreliggande yttrande har tagits fram i samråd med Barn- och utbildningskontoret, som samordnar skolskjutstrafiken i kommunen, och med kommunens utvecklingsstrateg som samordnar sjötrafiken.

Beskrivning av ärendet

Totalt berörs en busslinje och två sjötrafiklinjer av föreslagna förändringar. Busslinje 676 förelås få ett glesare turutbud. För sjötrafiken föreslås en översyn av Bromskärs brygga som tidigare föreslagits att upphöra trafikeras vintertid och linje 31 Råfsnäs-Tjockö-Fejan föreslås få ökat turutbud.

Kommunstyrelsekontoret föreslår för kommunstyrelsen att efterfråga mer underlag för att ta ställning till turutbudet på busslinje 676 och positiv till utökat turutbud på sjötrafiklinje 31. Med yttrandet vill kommunstyrelsekontoret även framföra att det angeläget att påbörja utvärdera och vidta förändringar för anropsstyrd trafik och för servicelinjen i Norrtälje stad samt påbörja planering för en ny linje Norrtälje-Rimbo-Arlanda.

Konsekvensanalys/riskanalys

Ej tillämpbar

Jämställdhetsanalys

Ej tillämpbar

Barnkonsekvensanalys

Ej tillämpbar

Ekonomisk analys

Ej tillämpbar

Tidplaner

Yttranden ska vara Trafikförvaltningen tillhanda den 16 juni 2023.

Anette Madsen
Kommundirektör
Kommunstyrelsekontoret

Johan Hernman
Avdelningschef
Stab- och planering

Bilagor

Bilaga 1 – Utdrag från föreslagna trafikförändringar i SL-trafiken 2023-24

Bilaga 2 – Yttrande till Trafikförvaltningen gällande trafikförändringar i SL-trafiken 2023-24

Beslut skickas till

Trafikförvaltningen
Avdelningschef, Stab- och planering
Trafikstrateg, Stab- och planering
Utvecklingsstrateg, Näringslivs- och etableringsavdelningen

Bilaga 1 – Utdrag från föreslagna Trafikförändringar i SL-trafiken 2023/24

Busstrafik

Linje 676 Stockholm – Norrtälje busstation

Linjens turtäthet föreslås minska något under den tid bussarna går som tätast på morgonen och eftermiddagen, så att bussarna då går med ca 1 minut längre mellanrum.

Sjötrafik

Linje 28 Furusund – Gräskö – Söderöra

Analys av den utökade trafiken till Marö som genomfördes på försök 2022 och 2023. Följda Norrtälje kommuns planerade utveckling av väg och infrastruktur kring Östernäs brygga för att i framtiden forma denna brygga som bättre målpunkt med koppling till kollektivtrafik på fastlandet.

Översyn av vintertrafiken med utgångspunkt från Bromskär. Bryggan kan idag inte trafikeras med vinterfartyg på grund av djupet invid bryggan, vilket försvårar möjligheterna till en likartad trafik under årets alla säsonger.

Linje 31 Räfsnäs – Tjockö – Fejan

Lidö föreslås få fler anlöp anpassade till verksamheten som bedrivs på ön. Bland annat föreslås anlöp kvällstid under sommartidtabellen.

Stockholms läns landsting
Trafikförvaltningen
105 73 Stockholm
Dnr: TN 2022-0837
registrator.tf@sll.se

Norrtälje kommuns yttrande till Trafikförvaltningen gällande trafikförändringar i SL-trafiken 2023/24

Norrtälje kommun har erbjudits tillfälle att lämna synpunkter på föreslagna förändringar inom kollektivtrafiken till Trafikförvaltningen.

Yttrandet är disponerat enligt följande:

1. Norrtälje kommuns prioriteringar
2. Norrtälje kommuns generella synpunkter
3. Norrtälje kommuns synpunkter på föreslagna förändringar

1. Norrtälje kommuns prioriteringar

Norrtälje kommun ingår i Stockholm Nordost (STONO) bestående av kommunerna Danderyd, Täby, Vallentuna, Vaxholm, Österåker och Norrtälje. I Nordostkommunernas vision för åren 2010 till 2040 tas ställningstaganden gällande sektorns framtida transportsystem. Nordostkommunerna verkar gemensamt för:

- Ökad tillgänglighet i Nordostsektorns transportsystem
- Ökad kapacitet i Nordostsektorns transportsystem
- Ökad kollektivtrafikandel och minskad belastning på vägtrafiknätet för att begränsa klimatpåverkande utsläpp

Dessa intentioner är vägledande för hur Norrtälje kommuns transportinfrastruktur och kollektivtrafik ska utvecklas. För att nå ökad tillväxt är ett viktigt medel en attraktiv kollektivtrafik.

Norrtälje kommuns översiktsplan antogs 2014 med en utblick till år 2040. En strategisk intention i översiktsplanen är att bidra till en hållbar bebyggelsestruktur. Genom att prioritera olika stråk ska våra mindre orter och livskraftig landsbygd göras mer tillgänglig och förutsättningarna för tillväxt stärkas. I utpekade stråk ska vägstandard och kollektivtrafik succesivt förbättras och underlag för kommersiell och offentlig service stärkas. För att stärka tillväxten verkar kommunen för att nya bostäder tillkommer i attraktiva livsmiljöer som har goda pendlingsmöjligheter. För att stärka tillväxten är det angeläget att kommunen får en attraktiv kollektivtrafik med buss som ska hålla samma kvalitet och omfattning som motsvarande kommuner i länet med spårbunden trafik. Busslinjer i prioriterade stråk måste utvecklas med tidsoptimerade och täta turer. Det är

särskilt viktigt att det är möjligt att från hela kommunen kunna pendla till stora arbetsmarknader som Stockholm, Arlanda och Uppsala.

Norrtälje kommun prioriterar följande förändringar av busstrafiken:

1. Att införa en direktlinje mellan Norrtälje och Arlanda
2. Att införa fler snabbturer på linje 676 Norrtälje-Stockholm
3. Att bevara linje 686 Norrtälje-Kista
4. Att utveckla utbudet med linje 631 och nya kollektivtrafiklösningar på Rådmansölandet
5. Att inrätta en linje Norrtälje - Bergshamra – Brottby
6. Att buss- och sjötrafiken ska ge goda möjligheter till skol- och arbetspendling samt ge fler möjlighet att utträta ärenden i serviceorter med rimliga tidsperspektiv
7. Att uppmärksamma behovet av kvällstrafik under vardagar samt nattrafik under fredagar och lördagar till/från orterna och Norrtälje stad
8. Att uppgradera linje 639 till en stomlinje med tätare turer och hög kvalitet på bussar hela sträckan
9. Att påbörja planering tillsammans med UL och Upplandskommunerna för att starta en ny stomlinje längs väg 76 via Östhammar/Forsmark

I övrigt vill Norrtälje kommun framföra följande:

- Att giltighetstiden för enhetstaxan förlängs från 75 minuter till 120 minuter för att anpassa resandet från Norrtälje kommun
- Att mindre bussfordon används på linjer med lågt resande och på smala vägar
- Att genomföra en översyn av framtida behov och lokalisering av depåer
- Att trafiksäkerheten för oskyddade trafikanter vid busshållplatser utmed det statliga vägnätet ses över
- Att samordningen av tidtabellsbyten för Waxholmsbolaget, SL och Trafikverkets färjor och skolornas terminer fungerar
- Ett ordentligt samråd bör genomföras årligen för att diskutera behov av, samt konsekvenser av, ändringar av turer som berör skolan. Samrådet ska rymma tid för förankring inom berörda verksamheter
- Att ändringar av anlop vid bryggor för sjötrafiken föregås av ett ordentligt samråd och att en långsiktig planering av behovet finns till grund

2. Norrtälje kommuns generella synpunkter

Enhetstaxa

Den 9 januari 2017 införde Trafikförvaltningen enhetstaxa i kollektivtrafiken, vilket Norrtälje kommun ser som positivt. Förändringen innebar samtidigt att giltighetstiden bestämts till 75 minuter. Norrtälje kommun utgör en tredjedel av länets yta vilket innebär att resande mot Stockholm från Norrtälje stads omland måste stämpla två gånger för att fullgöra sin resa. För att främja resandet med kollektivtrafiken anser Norrtälje kommun att det är nödvändigt att Trafikförvaltningen förlänger giltighetstiden till 120 minuter alternativt anpassar lösningar särskilt anpassade för resande till och från Norrtälje kommun.

Regional trafik

Norrtälje kommun satsar på att nå en ökad tillväxt. Ett viktigt medel är en högklassig kollektivtrafik som ger goda regionala kopplingar mot Stockholm, norrort med Solna/Kista, Arlanda och Uppsala. Det är således viktigt att fortsätta att utveckla stomlinjerna 676 med fler snabbturer, inrättande av en ny stomlinje till Arlanda samt att behålla och utveckla linje 686 mot Kista så att de regionala kopplingarna stärks till gagn för regionförstoring och framtida tillväxt.

Arlanda/Uppsala

Norrtälje kommun har redan idag ca 2000 arbetspendlare till Uppsala och Arlanda. Arlanda beräknas dessutom växa upp till 30 000 arbetsplatser mot år 2030. Norrtälje och Rimbotrakten måste ges bättre möjligheter att integrera med övriga regionen. Rimbo med sitt strategiska läge är en attraktiv ort som har goda förutsättningar att utvecklas och bidra till ökad tillväxt. Goda kommunikationer till Stockholm, Arlanda och Uppsala är av stor betydelse för Rimbo och Norrtälje kommuns utveckling.

En av Norrtälje kommuns mest angelägna och högst prioriterade frågor är att det inrättas en direktlinje till Arlanda från Norrtälje via Rimbo. En ny stomlinje bör inrättas som trafikerar Norrtälje-Rimbo-Arlanda och vidare till Märsta för att ansluta till den regionala stadskärnan Arlanda-Märsta.

Beroende på Trafikverkets val av korridor för väg 77 behövs ett nytt koncept för stomlinje 677. Trafikverket har föreslagit att väg 77 ska ansluta till trafikplats Ledinge och vägen kommer därmed inte gynna kollektivtrafikens utvecklingsmöjligheter eftersom inga boende finns i närheten av den föreslagna sträckan. Trafikförvaltningen bör följa kommunens hållning att väg 77 fortsatt ska ansluta till trafikplats Rösa. Med en sådan sträckning av väg 77 kan stomlinje 677 nyttja nya vägsträckningen i så hög grad som möjligt för att följa stomlinjeriktlinjerna med långa hållplatsavstånd och ökad framkomlighet med minskad restid. Detta förutsätter att gång, cykel och eventuellt även pendlarparkeringar styrs till strategiska platser utmed den nya sträckningen samt att lokallinje 647 ses över för att trafikera befintlig sträckning och stolphållplatserna utmed denna.

Linje 676 Stockholm

Norrtälje kommun ser positivt på att Trafikförvaltningen hörsammat kommunens tidigare synpunkter på förbud mot kortväga resande mellan Tekniska högskolan och Täby, som infördes under 2021, och att hållplatsutbudet ses över i samband med trafiköppning av Arninge station för att ta bort hållplatser och behålla den totala restiden.

För att värna om de långväga resandet på linje 676 och förbättra restiden anser Norrtälje kommun att fler snabbturer ska inrättas på linjen under morgonens högtrafik som endast trafikerar Norrtälje-Danderyds sjukhus. Eventuellt kan även Arninge bli aktuell på en sådan snabbtur. För att minska restiden på liknande sätt bör även tekniska lösningar finnas på hållplatserna utmed E18 som möjliggör att bussen endast behöver åka till hållplats om det finns resenärer som påkallar en resa med turen.

Innan pandemin bröt ut våren 2020 och under rusningstid var ofta avgångarna fullbelagda redan vid Tekniska högskolan. Påstigande vid Danderyds sjukhus kom antingen inte med på bussen eller fick stå. När resadent med kollektivtrafik nu återgår till mer normala nivåer måste Trafikförvaltningen vara förbered på att förstärkningstrafik finns redo eller att turutbudet ökar under rusningstid. Särskilt viktigt är det att följa upp förbudet av det lokala resandet mellan Tekniska högskolan och Roslags-Näsby för att frigöra plats för resenärer mot Norrtälje. Den kompletterande linjen Norrtälje-Karolinska sjukhuset, som finns angiven i Trafikförvaltningens Kollektivtrafikplan 2050, kan utgöra en lösning vid högtrafiktoppar.

Inom Norrtälje stad behöver linjen, med vissa turer under högtrafik, förlängas till stadsdelarna Vigelsjö, Färsna och Solbacka för att tillgängliggöra linjen. Upplägget bör införas i samband med en omläggning av stadslinjenätet. En sådan omläggning bedöms behöva ske under 2024/25.

Linje 639 Hallstavik – Rimbo - Stockholm

Linje 639 är väsentlig för kollektivtrafikförsörjningen av stråket Hallstavik – Edsbro – Rimbo – Stockholm. Norrtälje kommun anser att linjen ska uppgraderas till en stomlinje eftersom den trafikerar två kommundelscentra i en kommun som utgör en tredjedel av Stockholms läns yta. Dessutom är linjen kopplad vidare mot Östhammar som är ett kommuncentra. Det är positivt att Trafikförvaltningen uttalat att linje 639 ska hålla en regional standard. Detta ligger väl i linje med att uppgradera linjen till stomlinje och det är av stor betydelse att Trafikförvaltningen erbjuder ett tillräckligt turutbud med bussar av god standard som lämpar sig för långväga arbetspendling med möjlighet att arbeta ombord.

Det är positivt att det numera är 10-minturerstrafik under morgonrusningen från Rimbo. Testförsöket med att utgå med bussar från Rimbo västra stadsdelar har varit populärt och ger ökad tillgänglighet och fler möjlighet till direktresa mot Stockholm. Omdragningen kan även minska behovet av pendlarparkeringar. Kommunen har påbörjat detaljplan för att knyta ihop Västertorpsvägen med Rånäsvägen. När utbyggnaden är klar kan linje 639 trafikera norra Västertorp.

Östhammar/Forsmark

Inom snar framtid förväntas efterfrågan på arbetskraft bli mycket stor med anledning av investeringar i Forsmark kärnkraftverk och eventuellt slutförvar. Det har därför tagits initiativ till att inrätta en stombusslinje längs väg 76 av Upplandskommunerna. Planerna, som ännu bara är på idéstadiet, bygger på ett samarbete mellan de fem kommunerna längs vägen: Gävle, Älvkarleby, Östhammar, Tierp och Norrtälje, samt de berörda landstingen. Norrtälje kommun anser att det är angeläget att Trafikförvaltningen uppmärksammar detta och arbetar vidare med dessa planer med hög prioritet.

Kommuntrafik

Landsbyggsbefolkningen i kommunen ökar och det krävs att Trafikförvaltningen följer denna utveckling och att tillräckliga förstärkningar görs så att kollektivtrafikens attraktivitet förbättras och bidrar till att öka andelen som reser med kollektivtrafiken.

I glesa strukturer är det viktigt att byten mellan olika linjer fungerar så att utbudet optimeras. I Hallstavik är det viktigt att kopplingen mellan linjerna 642 och 641, 639 och UL 805 fungerar. Turtiderna för de linjer som trafikerar Hallstavik måste anpassas för att passa skoltider och fritidsaktiviteter efter skoltid. I Ålmsta måste passningarna mellan linjerna 643, 636 och 637 ses över. Trafikförvaltningen bör i samråd med UL se över turutbudet på linje 808 Norrtälje-Edsbro-Knutby i syfte att öka möjligheterna för boende i Edsbro att ta sig till Norrtälje stad. Det gäller särskilt att införa fler turer under högtrafik och helgturer.

Önskemål om kvällstrafik kommer frekvent in till kommunen och därför måste denna efterfrågan tas på allvar. Kollektivtrafiken utgör en viktig del i samhällsbyggandet och har stor betydelse för hur mer perifera orter kan utvecklas. Norrtälje kommun är nöjda med att Rimbo och Hallstavik har fått en förstärkt kvällstrafik till/från Norrtälje samtliga veckodagar och natttrafik fredagar- och lördagar men det är också viktigt att detta utbud behålls. Fler sena kvällsturer och natturer behövs på linje 631 mot Rådmansö, linje 638 mot Vätö, linje 634 mot Blidö och linje 641 mot Hallstavik.

Norrtälje kommun önskar att fler vinkområden införs på landsbygdslinjer för att öka flexibiliteten med hållplatsavstånd i dessa områden.

Linje 631 Norrtälje-Rådmansö

Den nuvarande lösningen för Rådmansö med ringlinje ger upphov till långa restider och låg konkurrenskraft gentemot bilen. För att skapa en mer konkurrenskraftig kollektivtrafiklösning behöver Rådmansö trafikerar av dubbelriktade linjer via Gräddö respektive via E18 mot Kapellskärr. På Rådmansös inland bör anropsstyrd trafik studeras som ett komplement till dessa dubbelriktade linjer. Ett nytt linjeupplägg syftar också till att utse Östernäs istället för Furusund som replipunkt för kollektivtrafik till sjöss i utanförliggande skärgård. Detta skulle minska restiden från ö till stad. I samband med att Regionen under 2023 reviderar den Regionala utvecklingsplanen är det högst angeläget att Regionen tillsätter en utredning för att kartlägga förutsättningarna för både kollektivtrafiken och eventuella åtgärder vid Östernäs brygga för att verkställa dessa planer.

Stadslinjer Norrtälje stad (651/656/657/658)

I Norrtälje stad pågår flertalet förtätnings- och utbyggnadsprojekt och stadens befolkningens mängd beräknas öka från dagens 22 000 invånare till 35 000 invånare år 2040. Vid nyexploatering är det viktigt att goda förutsättningar för en attraktiv kollektivtrafik finns på plats i ett tidigt skede för att påverka resvanorna och få fler att välja kollektivtrafik. I takt med att staden växer med flera nya stadsdelar behöver stadslinjenätet ses över och utvecklas. Norrtälje kommun kommer under hösten 2023 att bjuda in Trafikförvaltningen till ett sådant arbete.

Det är viktigt att stadslinjerna koordineras mot linje 676 så att bytestider minimeras.

Dialog, samordning och samarbete

Norrtälje kommun ser med tillfredsställelse att kommunens resenärer uppvisar högst uppmätta kundnöjdhet i länet och har så gjort i snart ett decennium. Kundnöjdheten har stadigt legat kring 85% och är ett gott betyg för det under lång tid funnits ett fungerande och tätt samarbete mellan Trafikförvaltningen, operatör och kommunen för att hitta lösningar inom respektive verksamhets ansvarsområde som gör kollektivtrafiken mer attraktiv.

Norrtälje kommun vill påtala vikten av en ökad dialog, transparens och förbättrad kommunikation och samverkan kring förändringar av trafiken. Förändringar i form av ändrade tidtabeller och vilka bryggor för sjötrafiken som är tillgängliga bör så långt som möjligt utgå ifrån de boendes villkor. Det är också av stor vikt att förändringar kommuniceras i god tid innan de genomförs.

Det är också viktigt att olika huvudmän har en fungerande samordning av tidtabellsperioder vilket gäller Trafikförvaltningen, Waxholmsbolaget, Trafikverkets färjor och de kommunala skolornas terminer. Norrtälje kommun vill framföra att det är viktigt att inte ändra tider för turer som används för transport av elever till och från våra skolor utan att det föranletts av ett ordentligt samråd. Det ligger i allas intresse att få till stånd en effektivt nyttjande av befintliga resurser.

Infrastruktur för kollektivtrafik

För att stärka kollektivtrafikens attraktivitet och konkurrenskraft fortsätter kommunen arbetet med att rusta upp busstorgen i centralorterna och kommunens pendlarparkeringar.

Norrtälje kommun kommer se över möjligheterna att förstärka Campus som en terminalfunktion med ökad service. Den stora befolkningstillväxten som planeras i Norrtälje stad och inom kommunen i övrigt innebär att det totala turutbudet kommer att öka. På Stockholmsvägen mellan Campus och bussterminalen blir det en intensiv trafikering av bussfordon och Campus måste planeras för att kunna avlasta bussterminalen och Stockholmsvägen.

Stadsutvecklingsprojektet *Destination Norrtälje* som innebär en ny modern bussterminal, över 400 lägenheter samt butiker och restauranger har pausats av Trafikförvaltningen sedan 2019. Busstationen finns angiven i Trafikförvaltningens Kollektivtrafikplan 2050 som viktigt knutpunkt med behov av ökat kapacitet. För att öka kollektivtrafikens attraktivitet och för att skapa en långsiktigt funktionell kollektivtrafik önskar kommunen att det finns en långsiktig plan för att återuppta projektet.

Norrtälje kommun ser mycket positivt på det bussväderskyddsprojekt som pågick i länet under 2015 och hur arbetet med att involvera kommunen har bedrivits. Norrtälje kommun anser att Trafikförvaltningen ska återuppta detta projekt och fullgöra intentionen om 1000 nya väderskydd. I Norrtälje kommun utmed det statliga vägnätet finns allvarliga brister med grunda bussfickor som är ett trafiksäkerhetsproblem för oskyddade trafikanter. Trafiksäkerhetsproblemen minskar kollektivtrafikens attraktivitet. Tillgängligheten till hållplatserna med avsaknad av säkra passager, plattformar och säkra sidoområden är också mycket låg. Norrtälje kommun ser ett behov av att Trafikförvaltningen och Trafikverket ser över trafiksäkerheten vid hållplatser samt gång- och cykelmöjligheterna

till dessa. Mer än hälften av kommunens befolkningsökning har hittills skett på landsbygden och det är viktigt att Trafikförvaltningen och Trafikverket följer samhällsutvecklingen och bedriver en aktiv planering för att möta behoven.

Kommunen önskar initiera dialog gällande Trafikförvaltningens depåer i Norrtälje stad, Rimbo, Hallstavik och i Älmsta. I samtliga orter pågår omfattande bostadsplanering som på olika sätt påverkar depåerna. Under år 2024 måste tomtrafiken mellan bussdepån på Baldersgatan och busstationen läggas om till Estunavägen. En långsiktig plan för lokalisering och ytbehov av depåer behövs.

Miljö och hälsa

Norrtälje kommun är medlem i Sveriges ekokommuner och hållbarhetsfrågor står högt på agendan. Det är viktigt att bussparkens modernitet ses över vad gäller krav på miljövänliga drivmedel och låga bullernivåer samt även bekvämlighet och tillgång till gratis WIFI som underlättar arbetspendling. Kollektivtrafiken ger upphov till stora bullerproblem och kommunen får frekvent in klagomål om för höga bullernivåer. För kommunen är det viktigt att bullerriktlinjerna efterlevs och att kommunens planering verkar för en god miljö och hälsa. Bussparken och sjöflottan i kommunen behöver ersättas med moderna fordon och fartyg som drivs med alternativa och miljövänliga drivmedel för att minska utsläppen av miljöfarliga partiklar och koldioxid. I Norrtälje stad ersattes stadsbussarna med elbussar sommaren 2018, vilket har fått positiv respons och gett bra effekt vad avser utsläpp och buller.

3. Norrtälje kommuns synpunkter på föreslagna förändringar

Busstrafik

Linje 676 Norrtälje-Stockholm

Norrtälje kommun önskar en redovisning av resenärsstatistik och beläggningsgrader för att kunna bedöma förslag som innebär besparingar. Särskilt måste beläggningsgrader i högtrafiktopparna utvärderas. Det har även under vintern varit problem med en stor andel röda bussar i trafik på linje 676, vilket måste åtgärdas och kan inte kombineras med lägre turtäthet vid höga beläggningsgrader.

Det är positivt att linjen börjat trafikera Arninge resecentrum med de bytesmöjligheter som finns med Roslagsbana mot Täby och Österåker samt buss mot Vaxholm, Arlanda, Sollentuna och Kista. Ett till stopp förlänger restiden på en linje med redan lång restid. För att behålla eller minska den totala restiden måste därför eventuella förändringar av reserelationer följas upp för att studera om andra upplägg med fler X-turer, om hållplatser kan dras in eller om tekniska lösningar för att undvika stopp vid hållplatser där ingen resenär ska på eller av ses över.

Kommunens förslag på trafikförändringar

Anropsstyrd trafik linjerna 646, 648, 653 och 654

Trafikupplägget med anropsstyrd trafik måste kompletteras med fasta turer och linjedragningar innan kl 09.00 och under eftermiddagens högtrafik. Trafikutbudet på linjerna måste läggas tillbaka vad gäller tidtabell och rutter som dessa såg ut innan december 2022. Dessa turer måste tillkomma redan till vintertidstabellen i augusti 2023.

Initalt tog Trafikförvaltningen i december 2022 bort turutbudet under morgon och eftermiddag i sin helhet. Det halverade turutbud som Trafikförvaltningen kompletterat med i efterhand, i januari 2023, passar inte för elever att ta sig med kollektivtrafik både till och från skola. För arbetspendlare har eftermiddagsturerna för tidig avgång på linje 653 och linje 654.

Trafikförvaltningens upplägg med att halvera bastrafikutbudet under morgon och eftermiddag jämfört med innan omläggningen till anropsstyrd trafik drabbar de resenärer som är beroende av skolresor för både anvisad skola och resor för de som gjort fria skolval samt för arbetsresor. Det är inte acceptabelt att Trafikförvaltningen tagit bort turer när som flest efterfrågar en resa, eller på andra sätt inte har möjlighet att boka en resa eller resa med kommunal skolskjuts. Detta innebär stora konsekvenser för de resenärer som berörs och som inte har andra resealternativ.

Anropsstyrd trafik bör i sin helhet pausas till dess att tekniken har utvecklats för beställning av resor. Det är inte tillräckligt att endast en resa i taget kan bokas genom ett telefonsamtal, vilket snarare kan leda till att det upplevs som besvärligt och att fler resenärer inte lockas av trafikkonceptet, exempelvis de som omfattas om områdestrafik. Reseplanering och resebokning måste ingå i SL-appen.

Anropsstyrd trafik är koncept som i grunden är något positivt. Fler människor får tillgång till kollektivtrafik genom att områdestrafik införs men upplägget får inte leda till

att resenärer blir utan trafik. Kommunen vill även påpeka att barn som gjort ett fritt skolval samt vuxna resenärer inte omfattas av skolskjutstrafik och därför kan inte kommunen bedriva en utökad skolskjutstrafik.

Linje 639 Hallstavik-Rimbo-Norrtälje, linje 647 Rimbo-Norrtälje

Trafikförändringen med start i december 2022 att fler turer i högtrafik endast trafikerar Danderyds sjukhus behöver utvärderas med möjlighet att avbrytas redan till första tidtabellsbytet under sommaren 2023.

Cirka 80-90% av resenärerna under högtrafik byter till tunnelbanans röda linje i Danderys sjukhus på väg in mot Stockholm. Detta resmönster gäller däremot inte för resor mot Norrtälje där en större andel har Tekniska högskolan som startmål. Tekniska högskolan med gångavstånd till Stockholms centrum, Östermalm och två universitet är en viktig målpunkt för kommunens kopplingar i Stockholm. Ett byte i kollektivtrafiken upplevs ansträngande av resenärer och därför ska byten undvikas. För Norrtälje kommun handlar kopplingarna inte enbart om effektiv trafikplanering utan även om att kopplingarna till Stockholm är viktiga ur marknadsföringssynpunkt. Kommunens två viktigaste kopplingar (676 och 639) får i sin helhet inte bli matarlinjer till tunnelbanan.

Linje 686 Norrtälje-Kista

Trafikförvaltningen har i december 2022 lagd ned direktlinjen mellan Norrtälje och Kista med hänvisning till linje 612 Arninge-Kista. Trafikförvaltningen motiverade nedläggningen med att det blir mer tillgängligt för resenärerna att nyttja det trafikutbud linje 612 har. I remissunderlaget föreslås linje 612 få ett minskat turutbud till 2023/24. Norrtälje kommun önskar se en redovisning av hur förändringen påverkat resenärerna samt ta del av de planer som finns för linje 612.

Norrtälje-Kista är en viktig regional koppling för kommunen för att möjliggöra tillväxt och regional utveckling. Norrtälje kommun anser att linje 686 ska återinföras eftersom restiden förlängdes med 20 minuter på en reserelation som redan tog 75 minuter. Med de bytesmöjligheter som skapas med linje 612 Täby-Kista bör snarare linjesträckningen för 686 förändras så att linjen upphör att trafikera Arninge för att istället gå direkt mot Kista via norrortsleden och nyttja det nya kollektivtrafikkörfältet, vilket innebär snabbast möjligast väg mot Kista. På detta sätt kopplas Norrtälje och stora delar av Vallentuna ihop med Häggvik och Kista och restiden kan istället minska.

Reserelationerna bör därför stärkas från olika delar av Stockholm Nordost snarare än att försämrats. I dessa lägen är redan kollektivtrafikkvoten låg och blir ännu lägre i relation till bilen vid fler byten eller längre restider. Från Norrtälje blir restiden så pass lång och oattraktiv att det inte längre är ett alternativ för boende i Norrtälje att arbeta i Kista, vilket är oacceptabelt för kommunens möjligheter till tillväxt och regional integration. Det bör inte heller vara en motsättning i att öka trafiken mellan kommuncentran och regionala stadskärnor med att skapa bra förbindelser mellan de regionala stadskärnorna. Detta skapar snarare bättre förutsättningar för flerkärnighet och en struktur som ökar tillgängligheten i nordost och nordväst samt skapar redundans i systemet. Kollektivtrafikens reserelationer mellan kommuncentran och regionala stadskärnor bör därför öka och inte minska.

Norrtälje-Rimbo-Arlanda

Efter pandemiårens restriktioner börjar resandet och arbetstillfällena succesivt komma igång på Arlanda. En ny stomlinje Norrtälje-Rimbo-Arlanda med möjlighet till vidare

koppling mot den regionala stadskärnan Arlanda-Märsta finns föreslagen i Kollektivtrafikplan 2050. Linjen innebär kortare restider och bytesfria kopplingar i stråket. Arlanda är ett viktigt arbetsplatsområde för kommunens invånare och som beräknas växa med upp till 30 000 arbetsplatser mot år 2030. Rimbo med sitt strategiska läge är en attraktiv ort som har goda förutsättningar att utvecklas och bidra till en ökad tillväxt. Norrtälje kommun är angelägen att Trafikförvaltningen inrättar linjen när Arlanda nu återgår till normal verksamhetsgrad efter pandemin.

Bergshamra-Brottby

Med anropsstyrd trafik och införande av mindre fordon är det aktuellt att införa en ny linje i stråket Bergshamra-Brottby. Vägen är smal och kan inte trafikeras av ordinarie bussfordon. Potential finns att minska restiden från Bergshamra mot Stockholm med cirka 30 minuter.

Bergshamraområdet är ett attraktivt område att bosätta sig i och inflyttningen har varit stark det senaste decenniet. Bergshamraområdet ligger geografiskt bra till för att arbeta i Stockholmsområdet men det saknas idag förbindelser med kollektivtrafik.

Linje 620X Norrtälje-Svensboda

Linje 620X trafikerar den statliga Svensbodavägen där få människor bor. Linjen försörjer Forsaområdet vars boende har lång sträcka till Svensbodavägen. För att tillgängliggöra kollektivtrafiken i området kan linjen trafikera genom området, istället för runt och förbi. Vagnätet i Forsaområdet har enskilt väghållarskap. En dialog behövs mellan kommun, Trafikförvaltningen och operatör för att utreda möjligheterna till en omdragning av linjen.

Linje 661 Vallentuna-Kårsta

Linjen trafikerar inom Vallentuna kommun mellan Vallentuna centrum och Kårsta. Strax norr om Kårsta finns Närtunaområdet i Norrtälje kommun. För att Närtuna och Norrtälje kommun ska kunna nå Roslagsbanan behöver linjen förlängas från Kårsta till Närtuna, som endast innebär några kilometer ytterligare.

Linje UL808

Edsbro i kommunens västra del mot Uppsala län saknar en koppling mot Uppsala och turutbudet behöver öka till Norrtälje stad. För att öka möjligheterna till arbetspendling och i övrigt en bättre regional integration för Edsbro med Uppsala och Norrtälje bör befintlig linje UL808 Knutby-Norrtälje förlängas till Uppsala och fler turer införs under högtrafik samt att helgturer tillkommer på linjen.

Närtrafiken i Norrtälje stad (linje 696)

Linjerutten för närtrafiken i Norrtälje stad förändrades med nya delrutter i december 2022. Det är viktigt att förändringarna mäts och kommunen önskar återkoppling för att utvärdera dessa. Staden fortsätter att växa och nya målpunkter tillkommer. Norrtälje kommun anser att utvecklingen av linjen inte längre kan förhålla sig till omloppstiden på 60 minuter utan behöver förlängas för att tillgängliggöra nya och fler målpunkter såsom bland annat Vigelsjö och Norrtäljeporten. Kommunen önskar en dialog för att genomföra förändringar redan till tidtabellsskiftet i augusti 2023. Kommunen har med kort varsel vidtagit de åtgärder Transdev ansåg som nödvändiga för att bedriva trafiken med de nya fordonen. Bussfordonen klarar dock inte av den mängd rullatorer som efterfrågas på denna typ av fordon, vilket Trafikförvaltningen snarast behöver åtgärda.

Övrigt

Norrtälje kommun ser positivt på det samarbete som inletts med nya trafikoperatören Transdev och att parterna kommunen, Trafikförvaltningen och Transdev arbetar med trafikutvecklingsplaner för att utveckla kollektivtrafiken på både kort och lång sikt.

Under hösten 2023 kommer kommunen att bjuda in till planerarmöten för att lägga om stadslinjenätet i Norrtälje stad, utse lämpligast dragning för stomlinje 677 i samband med val av korridor för väg 77 samt planering för införande av linje 639 till Västertorp i Rimbo.

Sjötrafik

För att möjliggöra boende på öarna och upprätthålla en levande skärgård är det viktigt att det finns tidiga turer och sena kvällsturer som är anpassade för skol- och arbetspendling och att det under övrig tid möjliggörs för dagsturister och fritidshusägare att pendla till och från öar och fastland. Utöver en fungerande tidtabell för skol- och arbetspendling är det viktigt att tidtabellerna för sjötrafiken inte endast är anpassade för att ta sig till öarna under helgerna. Tidtabellen bör även anpassas till att kunna ta sig tur och retur från öarna på lördagar.

Linje 28 Furusund-Gräskö-Söderöra

Det är oklart vad översynen av Bromskärs brygga ska bestå av. Som Norrtälje kommun tidigare meddelat är kommunen emot förslag att upphöra trafikera Bromskär och även andra bryggor utan att alternativ har presenterats eller att frågan om bryggors skick och status har föranletts av en dialog med kommunen eller berörd huvudman. Om vissa bryggor inte kan anlöpas kan detta innebära stora negativa konsekvenser för såväl boende som näringsliv. Trafikförvaltningen måste i god tid presentera en lösning för hur trafiken ska omdirigeras i det fall en brygga anses otjänlig. Bryggors status och skick samt Trafikförvaltningens krav för att anlöpa bryggor måste planeras långsiktigt och ha föregåtts av samråd med berörd huvudman för bryggan, som måste ha möjlighet att inom en planerad tid och ofta i samverkan med andra aktörer få vidta nödvändiga åtgärder.

Att Bromskärs brygga anses otjänlig vintertid påkallar istället att resurser används till att utse Östernäs som replipunkt. En linjeomläggning av linje 631 behövs så att dagens ringlinje delas upp i två nya linjer, en linje för södra respektive norra Rådmansö. Vid Bromskärs brygga kan investering för värdmöjlighet för buss behövas och en teknisk lösning som endast tillåter en körriktning i taget på anslutningsvägen till bryggan, exempelvis en skyttelsignal. Att istället utse Östernäs som replipunkt reducerar restiden med ca 20-30 minuter från utanförliggande skärgård till Norrtälje stad.

Det är positivt med fler turer till Marö. I utvärderingen måste resenärernas behov kartläggas och tidtabellerna måste vara konsekventa för att få full effekt. Många öbor har parkeringsplats i Södersundet och linjen behöver därför anlöpa Kapellskär.

Linje 31 Råfsnäs-Tjockö-Fejan

Det är positivt med fler anlöp till Lidö vilket också kan öka möjligheterna att ta sig till och från Arholma. Lidö kan bli en viktig bytespunkt och kommunen anser att Fejan, som redan är ett attraktivt resmål med näringsverksamhet, ska få en förstärkt trafik permanent.

Övrigt

Kommunen önskar se en utvecklingsplan för skärgårdstrafiken, liksom Kollektivtrafikplan 2050 som omfattar buss och tåg, med linjeanalyser över framtida sträckningar. Vissa linjer passerar öar som är bebodda med både hel- och deltidsboende som kan

kompletteras i hållplatsutbudet. Även upplägg med anropsstyrd anlop till vissa öar bör studeras.

Bino Drummond
Kommunstyrelsens ordförande

Anette Madsen
Kommundirektör